

Themagroep Bestuur en Ondersteuning

Deelnemers

Wijkgemeente de Bleek
Wijkgemeente Grote Kerk

Wijkgemeente NOACH

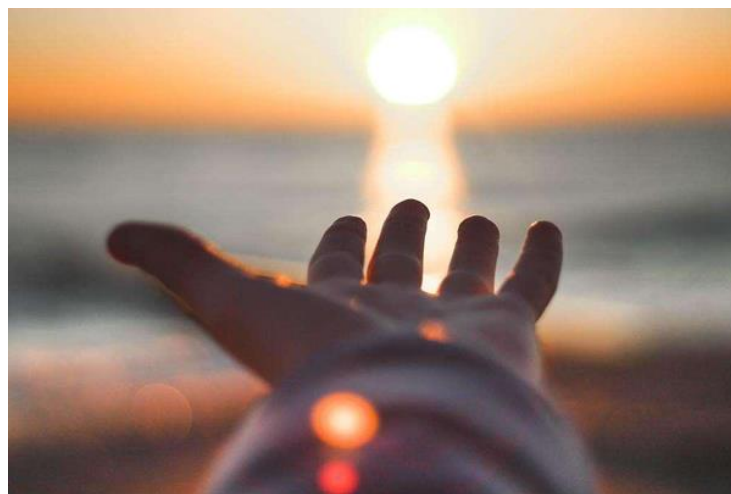
Wijkgemeente De Ontmoeting

Wijkgemeente Pniël

Ron van Hutten
Henk Kamps
Michiel van Santen
Piet Capelle
Dick van Harlingen
Johan Bosch
(op persoonlijke titel)
Peter Vos

Loslaten is vertrouwen hebben

Opnieuw beginnen is vertrouwen in de toekomst hebben

Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer. (Openbaringen 21:1)

INHOUD

1.	Woord vooraf	p.	2
2.	De kaders	p.	3
3.	De kernpunten	p.	6
4.	Hoofdstructuur	p.	7
5.	Samenstelling van de Kerkenraad	p.	9
6.	Verkiezing ambtsdragers algemeen	p.	12
7.	Verkiezing van ouderlingen en diakenen	p.	12
8.	Verkiezing van predikanten	p.	13
9.	De werkwijze van de Kerkenraad	p.	13
10.	Besluitvorming	p.	14
11.	De kerkdiensten	p.	16
12.	De vermogensrechtelijke aangelegenheden	p.	18
13.	Vaststelling van de Plaatselijke Regeling	p.	21
14.	De overgangsfase	p.	22
15.	Tot besluit	p.	24

1. WOORD VOORAF TABULA RASA

Wij, Johan Bosch, Piet Capelle, Dick van Harlingen, Ron van Hutten, Henk Kamps, Michiel van Santen en Peter Vos, bieden u hierbij, als leden van de Themagroep Bestuur en Ondersteuning, onze ideeën aan als onderdeel van het project Loslaten & Opnieuw beginnen.

Vanaf het begin van ons werk hebben wij geprobeerd om het begrip Loslaten & Opnieuw beginnen te beschouwen als een 'Tabula Rasa', een onbeschreven blad. Alsof er nog helemaal geen protestantse gemeente in Almelo bestond en alles voor de eerste keer moest worden bedacht. En dat viel nog niet mee. Want wij allen hadden natuurlijk onze eigen achtergronden en referentiekaders. En wellicht speelde onze leeftijd ook een rol. Immers, onze Themagroep had een bijzonder groot opa-karakter (oma's waren er niet.) Hoe zouden wij als oudjes dan in vredesnaam met totaal nieuwe ideeën kunnen komen voor de toekomst van onze kerk? Meermalen hebben wij hierbij stilgestaan. En daarbij werd ons op enig moment een gedicht van de grote mens Nelson Mandela aangereikt ter overdenking:

'Om los te laten is liefde nodig.

Loslaten betekent niet dat 't me niet meer uitmaakt.

Het betekent dat ik het niet meer voor iemand anders kan oplossen of doen. Loslaten betekent niet dat ik 'm smeer; het is het besef dat ik de ander ruimte geef. Loslaten is niet het onmogelijk maken, maar het toestaan om te leren van menselijke consequenties.

Loslaten is machteloosheid toegeven, hetgeen betekent dat ik het resultaat niet in handen heb.

Loslaten is niet proberen om een ander te veranderen of de schuld te geven; je kunt alleen jezelf veranderen.

Loslaten is niet zorgen voor maar geven om.

Loslaten is niet oordelen maar de ander toestaan mens te zijn.

Loslaten is niet in het middelpunt staan en alles te beheersen maar het anderen mogelijk maken hun eigen lot te bepalen.

Loslaten is niet anderen tegen zichzelf te beschermen; het is de ander toestaan de werkelijkheid onder ogen te zien.

Loslaten is niet ontkennen maar accepteren.

Loslaten is niet alles naar mijn hand zetten maar elke dag nemen zoals hij komt en mezelf er gelukkig mee prijzen.

Loslaten niet anderen bekritisieren of reguleren, maar te worden wat ik droom te kunnen zijn.

Loslaten is niet spijt hebben van het verleden, maar groeien en leven voor de toekomst.

Loslaten is minder vrezen en meer beminnen.'

Zo hebben wij een poging gedaan om u iets aan te bieden vanuit ons hoofd en vanuit ons hart. Het eerste resultaat van ons werk leest u hier - als u het kunt volhouden. Want het is doorgaans droge stof die wij hier aanbieden. En onze ervaring heeft geleerd dat dit onderwerp voor velen totaal geen boeiend verhaal is. We zijn liever doeners dan liefhebbers van regeltjes en voorschriften. Toch kunnen we niet zonder!

2. DE KADERS

Spinazie à la crème

Spinazie à la crème komt meestal via handige diepvriesbolletjes uit een pakje onze huizen binnen. Het ziet er eenvoudig uit, is vlot te bereiden. Je hoeft het alleen maar op te warmen en het is simpel te eten. Lekker makkelijk. Toch pruimen veel mensen het niet en gebruiken het dus niet. De mensen die het nog wél eten kijken nauwelijks op de verpakking wat er allemaal aan toegevoegde bestanddelen in zit. Beseffen wij nog wel dat dit product afkomstig is van een levende plant waarvan we de blaadjes eten? Een plant, die geworteld is geweest in de aarde, samen met duizenden andere plantjes? Begoten met regen en beschenen door de zon? Gegroeid uit een minuscuul zaadje tot voedsel voor ons allemaal?

Zo is het ook met onze kerk. Gegroeid uit een levende bron, levend vanuit het Evangelie met haar bronnen die liggen in het Oude Testament en haar latere uitleg door de Apostelen en hen die eeuwen na hen die Boodschap verbreidden en uiteindelijk ook doorgaven aan ons, leden van de Protestantse Kerk in Nederland die op 1 mei 2004 is opgericht en waarvan wij deel uitmaken. Die PKN heeft vervolgens haar Kerkorde met al haar regelingen in het leven geroepen om aan te geven waar we ons vanuit het Evangelie aan te houden hebben en om te voorkomen dat wij mensen willekeurig en naar eigen goeddunken maar kunnen regelen wat ons als plaatselijke gemeente het makkelijkst of meest geschikt voorkomt. Of wat voor de mensen het lichtst verteerbaar is. Vanuit het besef dat wij kerk zijn en niet alleen maar een serviceclub of liefdadige instelling - hoe nobel hun werk ook is en hoezeer wij ook een voorbeeld aan hen kunnen nemen, bieden wij u onze uitgewerkte gedachten aan.

Bij de instelling van de Projectgroep Loslaten & Opnieuw beginnen heeft de Algemene Kerkenraad van de Protestantse gemeente Almelo ons de volgende uitgangspunten meegegeven:

- Loslaten van bestaande kerkelijke verbanden en beginnen met iets nieuws
- Vorming van een 'lichtere' organisatievorm
- Aandacht voor presentie in de wijken
- Uitvoering ondersteunende diensten: professionals en/of vrijwilligers
- Inschakelen kerkleden, bijvoorbeeld door werkgroepen.

Wij hebben eerst gekeken hoe wij onze opdracht het beste konden organiseren. Dat hebben wij gedaan aan de hand van één van de meerdere modellen voor de 'Plaatselijke Regeling' zoals de PKN die heeft ontworpen. Zo hoefden we voor een deel ons eigen wiel niet uit te vinden. In ons geval hebben we het PKN-model voor één kerkelijke gemeente zonder wijkgemeenten genomen (PR1). We zagen dat bijna alles waarover we als Themagroep Bestuur en Ondersteuning zouden moeten adviseren, in dit model is beschreven. We hoefden het als het ware alleen maar in te vullen en te vertalen naar de plaatselijke situatie in Almelo, zoals we die werkende weg voor ogen hadden. Het model, dat bestaat uit vaste tekst en keuzeteksten, hebben we inmiddels al voor een deel ingevuld.

We noemen de delen:

- hoofdstructuur
- Samenstelling van de Kerkenraad
- Verkiezing van ambtsdragers
- Verkiezing van ouderlingen en diakenen
- Verkiezing van predikanten
- De werkwijze van de Kerkenraad
- Besluitvorming

Deze onderwerpen zullen wij verderop in deze rapportage uitwerken in de vorm van voorstellen.

Wat onder andere nog verder uitgewerkt en ingevuld moet worden zijn de onderwerpen:

- Kerkdiensten en Pastoraat
- De vermogensrechtelijke aangelegenheden:
  - Gemeente
  - Beheer van gebouwen en vermogen
  - Diaconaal
  - Begrotingen en jaarrekeningen
  - Onroerend goed
  - Kerkelijk bureau / ledenadministratie en personeelszaken
  - Geldwerving
- Overige bepalingen Beleidsplan
- Overgangsregeling met kerkrechtelijke / burgerrechtelijke vormgeving

De Plaatselijke Regeling zal als geheel als algemeen kader voor de organisatie van onze nieuw op te richten kerkgemeente moeten gaan fungeren. Daarbij hebben we wel steeds voor ogen proberen te houden dat de wereld van de dagelijkse praktijk soms een heel

andere is dan die van de regeltjes en de voorschriften. En dat er een balans moet zijn tussen de praktische behoeften van mensen en de ons kerkrechtelijk opgelegde verplichtingen.

Wij zullen ook op deze nog af te ronden onderwerpen nader terugkomen en ons werk verder gaan toelichten.

We kunnen in onze rapportage dus nog niet volledig zijn. Dat komt omdat we op diverse gebieden input nodig hebben van andere Themagroepen en dat we daar veel zullen moeten samenwerken. Dat vereist dan wellicht een andere projectorganisatievorm. Ook zijn we nog afhankelijk van de komende besluitvorming van de Algemene Kerkenraad om ons werk uiteindelijk te kunnen afronden in de vorm van bijvoorbeeld een voltooide Plaatselijke Regeling, een Beleidsplan, kerkrechtelijke documenten en een Overgangsregeling. Ons werk is dus voor een belangrijk deel volgend en zal waarschijnlijk een lang traject kennen.

Wij beseffen tenslotte dat we op het moment dat we ons rapport aanbieden, nog steeds de huidige Protestantse Gemeente te Almelo vormen. Daarom kunnen we ook niet zomaar zeggen dat de leden van de wijkgemeente 'de Ontmoeting' er nu al niet meer bij horen. Ondanks de levende wens om daar te komen tot een Gemeente van Bijzondere Aard. Mocht deze wens uiteindelijk kerkrechtelijk zijn gerealiseerd dan zullen er leden vertrekken naar deze gemeente en er zullen leden lid blijven van de PGA. Wij kunnen op dit moment echter niet voorzien hoe dit proces precies zal gaan verlopen.

3. DE KERNPUNTEN

Hieronder geven wij in korte schetsen de hoofdpunten van ons advies aan. Daarna zullen wij die punten één voor één nader toelichten waar nodig.

1. De Algemene Kerkenraad heeft aangegeven om tot een 'lichtere organisatievorm' te willen komen. Dat hebben wij vertaald als een zo plat mogelijke organisatie met een zo eenvoudig mogelijke structuur. (Zie Hoofdstuk 4 – Hoofdstructuur.)
2. Wij adviseren te komen tot één gemeente zonder wijkgemeenten. (Zie Hoofdstuk 4. Hoofdstructuur.)
3. Wij adviseren om de huidige grenzen van de gemeente te handhaven. (Zie Hoofdstuk 4. Hoofdstructuur.)
4. Vanwege de aandacht voor presentie in de wijken zoals de Algemene Kerkenraad heeft aangegeven adviseren wij te komen tot drie secties: Noord, Zuidwest en Centrum-Oost. Begrensd door heldere en logische grenzen: het kanaal Almelo-Nordhorn en de spoorlijn vanaf Wierden tot richting Borne. (Zie Hoofdstuk 4 – Hoofdstructuur.)
5. Wij adviseren te komen tot één kerkenraad met moderamen in de kleinst mogelijke bezetting zoals die door de Kerkorde van de PKN is aangegeven.

6. Wij adviseren geen 'kleine kerkenraad'.
7. Wij adviseren maximaal gebruik te maken van vrijwilligers in de vorm van werkgroepen, aangestuurd door de Kerkenraad.
8. Wij adviseren een zo beknopt mogelijke Plaatselijke Regeling en een zo beknopt mogelijk Beleidsplan die beide kunnen voldoen aan de kerkrechtelijke eisen die de Kerkorde stelt.

4. HOOFDSTRUCTUUR

De Algemene Kerkenraad wil graag tot een lichtere organisatievorm komen. Dat hebben wij in bestuurlijk – organisatorisch opzicht vertaald in een zo eenvoudig mogelijke opzet van de nieuwe Protestantse Gemeente te Almelo. Of deze naam zo moet blijven bestaan of dat de gemeente straks een nieuwe naam moet krijgen vergt nadere besluitvorming. Ons advies is dat de nieuwe Kerkenraad te zijner tijd hierin een beslissing kan nemen.

Wij adviseren om te komen tot één kerkgemeente zonder wijkgemeenten. Het is van belang om aan te geven wat het territorium van die gemeente moet zijn, omdat daar anders veel misverstand over zou kunnen ontstaan. Wij adviseren dat het grondgebied van de nieuwe gemeente blijft overeenkomen met dat van de huidige PGA: namelijk langs de grenzen van de gemeente Almelo zoals die thans gelden voor de huidige Protestantse Gemeente te Almelo. Dat zijn de grenzen die vóór de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2001 vaststonden. Een gelijkstelling van de grenzen van de nieuwe kerkelijke gemeente met de grenzen van de huidige burgerlijke gemeente Almelo zou op zijn minst classicale besluitvorming binnen de PKN vergen want het is de classis die de kerkelijke grenzen vaststelt.

De huidige PGA bestrijkt ruwweg de postcodes 7601 (De Riet-Nieuwland-Kollenveld), 7602 (Haghoek-Rosarium), 7603 (Sluitersveld, Almelo Noordoost), 7604 (Aalderinkshoek), 7605 (Nieuwstraatkwartier), 7606 (Ossenkoppelerhoek), 7607 (Centrum), 7608 (Schelfhorst), 7609 (Windmolenbroek-Nijrees.) en 7614 met 7615 (Mariaparochie en omgeving).

Aadorp en Bornerbroek vallen bijvoorbeeld dus niet onder de PGA. Aadorp valt onder de Protestantse Gemeente te Vriezenveen en Bornerbroek valt onder de Protestantse Gemeente te Borne. De leden die daar wonen en ook de nog beduidende hoeveelheid leden die verder weg in Nederland of mogelijk nog daarbuiten wonen, kunnen echter aangeven dat zij voorkeurslid van de nieuwe kerkelijke gemeente in Almelo willen worden of blijven. Wij adviseren om dit nader te regelen als de nieuwe gemeente eenmaal een feit zal zijn.

Verder speelt hier, zoals al eerder gezegd, nog de procedure in verband met het voornemen van 'de Ontmoeting' om te komen tot een Gemeente van Bijzondere Aard. Op het moment dat deze procedure kerkrechtelijk geheel is afgerond kunnen mensen die dit wensen zich op eigen verzoek als lid inschrijven (Dit volgens Ordinantie 2-13-5 van de Kerkorde.)

Omdat de Algemene Kerkenraad aandacht voor presentie in de wijken voorstaat hebben wij in bestuurlijk-organisatorisch opzicht hiervoor een concrete basis ontworpen. Die krijgt wat ons betreft een lichte organisatievorm in drie secties. (De term wijken zullen wij in het kader van Loslaten niet meer gebruiken.) Dat wordt dan de sectie Noord (postcodes 7602, 7603, 7608, 7614 en 7615), sectie Zuidwest (postcodes 7604, 7605, 7606 en 7609, en sectie Centrum-Oost (postcodes 7607 en 7601.)

De secties zijn begrensd door duidelijke grenzen, namelijk het Kanaal Almelo-Nordhorn en de spoorlijn die loopt vanuit Wierden richting Borne. Wij hebben ook hier de structuur zo licht mogelijk willen houden.

Wij hebben bij de samenstelling van de nieuwe Kerkenraad alvast ruimte gelaten voor de mogelijke aanstelling van drie sectiegerichte ouderlingen/diakenen, zodat hier een directe link kan ontstaan voor het idee van 'presentie in de wijken'.

Er zijn over dit onderwerp nog wel enkele kanttekeningen te maken:

- Er is uiteraard een andere indeling in secties mogelijk. Maar hoe meer secties er ontstaan, hoe lastiger het zal worden om dit bestuurlijk en organisatorisch goed en duidelijk te regelen.
- De keus kan ook gemaakt worden om in het geheel geen sectie-indeling te maken. Dat is organisatorisch gezien wellicht het eenvoudigst en komt misschien het dichtst bij het begrip 'loslaten en opnieuw beginnen'.
- Wij wijzen op de keuzes die gemaakt zijn in de nieuwgevormde protestantse gemeenten van Deventer, Enschede en Hengelo. In Deventer en Enschede werd aanvankelijk ook gedacht vanuit een wijkgerichte benadering, maar al vrij snel is deze gedachte daar losgelaten. Hengelo heeft van meet af aan helemaal geen wijkgerichte indeling gemaakt.
- Mocht besloten worden tot een manier van werken vanuit de verschillende wijken / wijkgebouwen, dan is het goed te vermelden dat Almelo momenteel 9 wijk- of buurtcentra kent. (Dit aantal is echter een onderwerp van discussie binnen de gemeente Almelo.) Verder zijn er de verschillende verpleeg- en verzorgingshuizen die als basis kunnen dienen voor pastoraal werk. Dit kan dus heel goed gebeuren zonder dat daarvoor sectiegrenzen moeten worden aangepast. Wel kunnen financieel-organisatorische factoren een rol gaan spelen, gezien het beperkte budget en de beperkte bemensing die daarvoor mogelijk beschikbaar kan komen.
- Helaas neemt het aantal lidmaten in onze kerk snel af. Dat maakt het moeilijk om vast te stellen hoe groot de gemeente straks zal zijn en hoe de verdere demografische gegevens zelf in de nabije toekomst moeten worden geïnterpreteerd en toegepast. Statistici onder ons weten hoe discutabel en multi-interpretabel ogenschijnlijk vaste cijfers kunnen zijn. Daarom laten wij de mogelijkheid open om pas tot een adequate nadere kerkgemeentelijke indeling te komen als de nieuwe gemeente eenmaal een feit is.

5. SAMENSTELLING VAN DE KERKENRAAD

Wij hebben, zoals gezegd, het Kerkorde-model Plaatselijke Regeling voor één gemeente zonder wijkgemeenten gevolgd bij de advisering over de onderwerpen die onze Themagroep Bestuur en Ondersteuning te behandelen hadden. Wij hebben al aangegeven dat wij een zo plat mogelijke organisatie voorstaan en vastgesteld dat dus één Kerkenraad wenselijk is, zonder de tussenlaag van een zogenaamde Kleine Kerkenraad die elders in Nederland nog wel voorkomt en die als mogelijkheid wordt aangegeven in Ordinantie 4-9 van de Kerkorde. Diezelfde Ordinantie geeft ook de mogelijkheid aan van een kerkenraad met werkgroepen. Wij bevelen dat laatste aan. Want er is veel te doen en er zal een ruim beroep moeten worden gedaan op vrijwilligers. En niet iedereen wil of kan als ambtsdrager zitting nemen in een kerkenraad.

Zoals onder hoofdstuk 2 (Kaders) al is aangegeven vervallen de wijkgemeenten en wordt uitgegaan van één kerkenraad. De huidige Algemene Kerkenraad komt dus als zodanig te vervallen. Maar niet zijn overkoepelende en coördinerende taken die zoveel wijsheid, kennis en kunde vergen! Die moeten waar nodig worden overgenomen door de nieuw te vormen Kerkenraad, waarvan evenzo wijsheid, kennis en kunde mag worden verwacht!

Toch stellen wij voor om het aantal ambtsdragers zo klein mogelijk te houden maar intussen wel te voldoen aan het minimum aantal dat Ordinantie 4-6-3 van de Kerkorde stelt. Ook hiermee menen we te voldoen aan de vraag van de Algemene Kerkenraad om een lichtere organisatievorm. Ook adviseren wij om via sectie-ouderlingen en sectie-diakenen de rechtstreekse relatie te leggen naar de indeling in secties zoals wij die hebben voorgesteld. Indien gewenst kunnen ook de ouderlingen-kerkrentmeester sectiegewijs worden ingedeeld. Zo kan al met al de gewenste presentie in de wijken ook bestuurlijk-organisatorisch haar vorm krijgen.

Wij geven in overweging om de functies praeses en scriba als namen los te laten en opnieuw te beginnen met de namen voorzitter en secretaris.

De plaats van de predikant in de Kerkenraad is door de Kerkorde voorgeschreven.

Wij hebben in ons voorstel ook plaats ingeruimd voor een ouderling voor bijzondere zaken. Dat kan bijvoorbeeld een jeugdouderling zijn, als daar nog behoefte aan zou bestaan op het moment dat de nieuwe Kerkenraad in functie is en voor zover de jeugdzorg niet als deeltaak door een predikant of kerkelijk werker zou moeten worden vervuld. Maar in deze functie is ook denkbaar het onderwerp pluriformiteit, zeker in de beginfase van de nieuwgevormde gemeente. Ook zou in deze functie het gedachtengoed van de VVG (Vereniging van Vrijzinnig Godsdienstigen) haar plaats kunnen krijgen.

Getalsmatig ziet ons voorstel er dan zó uit:

Voorzitter en secretaris: 2
Sectie-ouderlingen: 3
Sectie-diakenen: 3
Ouderlingen-kerkrentmeester: 3
Ouderling met bijzondere taken: 1
Predikant (2,3 FTE als uitgangspunt): 3
TOTAAL: 15

Tenminste twee diakenen en twee ouderling-kerkrentmeesters dienen zitting te hebben in het resp. College van Diakenen en College van Kerkrentmeesters. Dit voorstel voorziet daar dus in.

Het aantal ambtsdragers is inclusief de 3 predikanten nog vrij ruim. De Kerkorde verplicht tot ten minste 1 predikant in de Kerkenraad. We kunnen aan de nieuw te benoemen Kerkenraad overlaten om het juiste aantal te bepalen.

Er kan ook voor worden gekozen om kerkelijk werkers aan te stellen – al of niet als ambtsdrager. Wij stellen voor om dit te zijner tijd over te laten aan de nieuwbenoemde Kerkenraad, aan de hand van de dan aanwezige behoefte, demografische gegevens en financiële mogelijkheden.

Het moderamen is als het ware het dagelijks bestuur van de Kerkenraad dat wegens zijn kleine omvang slagvaardig kan optreden en besluiten kan nemen in spoedeisende zaken. Verder bereidt het moderamen de kerkenraadsvergaderingen voor.

10

In het moderamen liggen de rollen van voorzitter en secretaris voor de hand, evenals die van een predikant. Verder stellen wij voor om de voorzitter van het College van Kerkrentmeesters en de voorzitter van het College van Diakenen in het moderamen op te nemen. De Kerkorde geeft ook een assessor een rol in het moderamen. Deze binnen het moderamen aan te wijzen assessor zou hierbij bijvoorbeeld de voorzitter kunnen vervangen.

Het is verder de vraag welke predikant in het moderamen zitting zou moeten nemen. Er kan ook gedacht worden aan roulatie wat dat betreft. De uiteindelijke praktische rolverdeling zal naar ons idee moeten worden voltooid als de nieuwe Kerkenraad eenmaal is benoemd.

De samenstelling van het moderamen, in ons voorstel:

Voorzitter: 1
Secretaris: 1
Voorzitter CvK: 1
Voorzitter CvD: 1
Predikant: 1
Totaal: 5

Zoals al aangegeven adviseren wij een Kerkenraad met werkgroepen, zoals Ordinantie 4-9 van de Kerkorde als mogelijkheid aangeeft. Daarmee ontstaat de platte organisatie met dus slechts twee lagen.

In de Kerkorde wordt vermeld dat een werkgroep bestaat uit één of meer ambtsdragers en een aantal andere leden van de gemeente. De kerkenraad heeft dan tot taak: instelling van werkgroepen en benoeming van hun leden, het vaststellen van de instructies voor die werkgroepen en het toetsen van het werk van de werkgroepen aan het Beleidsplan dat door de kerkenraad is vastgesteld. Aldus Ordinantie 4-9-5. (Op het maken van een Beleidsplan dat volgens de Kerkorde wordt verondersteld aanwezig te zijn, komen we in het hoofdstuk Overgangsfase nog terug.)

In onze optiek fungeert de Kerkenraad als eindverantwoordelijke bestuursinstantie voor het reilen en zeilen van de nieuwe gemeente. Daar ligt dan ook als vanzelf de coördinatie en aansturing van de werkgroepen. De nieuwe Kerkenraad zal, naar ons voorstel, zelf moeten komen tot een heldere onderlinge taakverdeling op dit gebied. En er moet goed gekeken worden naar ambities, deskundigheden en vaardigheden van de ambtsdragers - inclusief de predikanten.

Het zal overigens duidelijk zijn dat het beroep op vrijwilligers in de toekomst evident zal blijven. Wij zijn van mening dat ook hier weer aansluiting zal moeten worden gezocht bij de behoefte die er te zijner tijd bij de nieuwe gemeente zal zijn. Er zijn immers denkers en doeners. Voorlopig lijkt het ons goed om enigszins aansluiting te zoeken bij de huidige projectorganisatie en de indeling van zijn Themagroepen.

Wij stellen dan voorshands de volgende werkgroepen als keuzemogelijkheid voor:

- Werkgroep Pastoraat (met sectie-afdelingen indien daarvoor wordt gekozen.) Werkgroep Diaconaat (met sectie-afdelingen indien daarvoor wordt gekozen.) Werkgroep Jeugd en Jongvolwassenen
- Werkgroep Gemeente-opbouw en Leren
- Werkgroep Missie, Evangelisatie en Externe betrekkingen Werkgroep Liturgie en Pluriformiteit
- Werkgroep Beheer. Deze werkgroep kan, gezien het omvangrijke takenpakket op dit terrein, gezien worden als een steunpilaar van het College van Kerkrentmeesters, waardoor bovendien het ledenaantal van het CvK beperkt kan blijven. Niet uitgesloten behoeft te zijn ook bepaalde uitvoerende taken onder te brengen bij de werkgroep.

6. VERKIEZING VAN AMBTSDRAGERS ALGEMEEN

Wij hebben in ons concept Plaatselijke Regeling hier de algemene regeling overgenomen die is weergegeven in Ordinantie 4-5 van de Kerkorde. Ook hier hebben wij gekozen voor de meest eenvoudige variant.

Wij stellen voor om de stemgerechtigden en verkiesbaren te beperken tot de belijdende leden en de doopleden vanaf 18 jaar.

Wij gaan er als Themagroep van uit dat de verkiezingen fysiek, ter vergadering worden gehouden. Wij vinden het belangrijk dat de gemeenteleden elkaar niet alleen tijdens de erediensten persoonlijk kunnen ontmoeten, maar ook tijdens bijeenkomsten buiten de erediensten om.

Stemmen bij volmacht is evenwel denkbaar vanwege de relatieve ouderdom van onze gemeenteleden, waarbij niet iedereen meer even mobiel is om persoonlijk zijn stem uit te brengen. Wij verwachten hier een besluit van de Algemene Kerkenraad.

7. VERKIEZING VAN OUDERLINGEN EN DIAKENEN

Hier gaat het vooral over de te volgen verkiezingsprocedure, zoals de kandidaatstelling, de verkiezingen, de aanvaarding van het ambt, de wijze van bekendmaking, eventuele bezwaren, bevestigingen. Wij volgen hier de procedure uit Ordinantie 3.1. van de Kerkorde en passen die, weer in haar eenvoudigste vorm, als zodanig toe in de Plaatselijke Regeling.

We hebben nog wel de volgende opmerkingen:

Wij stellen voor om geen zogenaamde dubbeltallen te stellen.

- Wij stellen voor om het verkiezingstijdstip in beginsel steeds in het voorjaar te houden en dit te koppelen aan de actie Kerkbalans. Dan worden immers de gemeenteleden al voorzien van informatie en ook de vraag of ze iets te melden hebben.
- Het kan natuurlijk zijn dat er tussentijdse verkiezingen moeten worden gehouden. Daarin voorziet dit voorstel ook.
- De verkiezingen vinden, zoals al gezegd, wat ons betreft plaats in een gemeentevergadering. Dat betekent dus geen zogenaamde stembusverkiezing. Ook hier willen we het zo eenvoudig mogelijk houden.
- De functie van ambtsdragers moet aantrekkelijk zijn, tegenwoordig eigenlijk liever niet tijdsgebonden. Jongeren bijvoorbeeld zijn eerder geneigd zich in te zetten voor een project van beperkte omvang, niet voor een vaste termijn van tenminste 4 jaar. Toch volgen we de in het model veronderstelde eerste ambtstermijn van vier jaar met een verlengingsmogelijkheid tussen twee en vier jaar en een maximum van twaalf jaren. Het kan

inderdaad zo zijn dat mensen het zolang niet blijken vol te kunnen of willen houden maar toch willen we de genoemde termijnen blijven aanhouden. Men kan zich immers in bijzondere gevallen in alle redelijkheid altijd tussentijds terugtrekken als ambtsdrager. Maar in ieder geval moeten we uitgaan van een minimum-ambtstermijn van twee jaar om in het begin van een ambtsperiode voldoende in te kunnen werken en ervaring op te kunnen doen.

8. VERKIEZING VAN PREDIKANTEN

De procedure voor verkiezing van predikanten vindt plaats conform Ordinantie 3 van de Kerkorde. De verkiezing zelf vindt weer plaats in een door de Kerkenraad belegde vergadering van de stemgerechtigde leden van de gemeente.

Wij stellen voor om de uitnodiging om te stemmen vier weken voordat de verkiezing plaats vindt, door de Kerkenraad te doen uitgaan.

Wij stellen voor om de hele procedure niet op te nemen in de Plaatselijke Regeling maar daarin te verwijzen naar Ordinantie 3 van de Kerkorde waar de hele gang van zaken rond de verkiezing van predikanten is opgenomen, waaronder bijvoorbeeld de werkzaamheden van een beroepingscommissie.

Verder stellen wij voor om niet te kiezen voor de mogelijkheid om de predikanten door de kerkenraad te laten verkiezen in plaats van door de gemeenteleden. Dat zou via een aparte regeling namelijk kunnen omdat onze toekomstige gemeente naar verwachting meer dan 200 belijdende leden zal tellen. Wij achten het niet passend dat de gemeenteleden niet rechtstreeks in deze procedure worden betrokken in deze tijd van inspraak.

13

9. DE WERKWIJZE VAN DE KERKENRAAD

Ook hier is weer gekozen voor een zo beknopt mogelijke tekst van de Plaatselijke Regeling, indachtig de wens van de Algemene Kerkenraad om een lichtere organisatievorm te realiseren. We volgen Ordinantie 4 van de Kerkorde waar de wijze van de ambtelijke vergaderingen zeer uitvoerig is beschreven. Een aantal zaken moet verplicht worden weergegeven in de Plaatselijke Regeling en een aantal andere zaken kan lokaal worden ingevuld.

We geven hier een korte opsomming van de door ons voorgestelde regels:

- Het aantal vergaderingen is minimaal 6 per jaar. Dit is tevens het door de Kerkorde verplichte minimum aantal. Als het nodig is kan er natuurlijk extra vergaderd worden.
- Het moderamen roept de vergadering tenminste 14 dagen van tevoren bijeen, met agenda.

- Er wordt steeds een schriftelijk verslag van de vergaderingen gemaakt dat in de volgende vergadering wordt vastgesteld en getekend door de voorzitter en de secretaris.
- Niet-vertrouwelijke besluiten worden binnen een redelijke termijn gepubliceerd.
- Het moderamen wordt in principe eens in de 4 jaar gekozen in de eerste vergadering van maart. Dan worden ook de plaatsvervangers van de voorzitter en secretaris gekozen.
- De jaargesprekken met de predikanten en eventuele kerkelijke werkers worden in september gehouden door het moderamen en één lid uit de werkgroepen. Dat zijn géén functioneringsgesprekken vanwege de gelijkwaardigheid van de ambten. Hoe jaargesprekken moeten worden gehouden is te lezen in een kerkelijke brochure over dit onderwerp. Wij verwijzen daarnaar.
- De vergaderingen van de Kerkenraad zijn naar wij voorstellen niet openbaar. Dit is om in vrijheid te kunnen spreken over allerlei onderwerpen. Alleen in bijzondere gevallen kunnen toehoorders voor enige tijd worden toegelaten.
- Het lopend archief van de Kerkenraad berust bij de secretaris met inachtneming van de verantwoordelijkheid van het College van Kerkrentmeesters voor de archieven van de gemeente uit hoofde van Ordinantie 11 van de Kerkorde.
- De Kerkenraad laat zich in zijn arbeid bijstaan door commissies (aldus het model Plaatselijke Regeling.) Hier zit een verband - of onduidelijkheid - met wat wij eerder gezegd hebben over werkgroepen. Zit daar dan verschil tussen? Men zou kunnen aannemen dat het verschil tussen commissies en werkgroepen zit in de geheimhoudingsplicht die van commissieleden gevergd mag worden, bijvoorbeeld als het gaat om gesprekken die persoonlijke zaken zullen raken. Denk bijvoorbeeld aan pastorale of diaconale zaken, geldwerving enzovoort. Ook wordt in de praktijk een commissie wat hoger aangeslagen omdat die een 'boodschap' uitvoert, meestal op het terrein van beleidsvoorbereiding of –uitvoering. Een werkgroep wordt vaak verondersteld meer uitvoerend bezig te zijn. Wij adviseren hier om voortaan één term aan te houden, namelijk die van werkgroepen. Wij stellen dus ook voor om dan maar te regelen dat geheimhouding voor alle werkgroepen geldt, waar die zich bezig-houden met diaconale, pastorale en financiële zaken.

10. BESLUITVORMING

Ook hier nemen wij de volgens ons minimaal noodzakelijke tekst vanuit de Kerkorde weer over. In het kort de voornaamste zaken:

'De ambtelijke vergaderingen waaraan de leiding in de kerk is toevertrouwd, verrichten hun werk luisterend naar de Heilige Schrift en in onderlinge saamhorigheid.' Ziehier één van de

voornaamste basisregels die wat ons betreft niet uitsluitend voor de Kerkenraad zou moeten gelden.

'Zij die een ambt dragen, zij die een dienst of een functie vervullen en zij die vanwege de gemeente of kerk een taak vervullen, zijn geheimhouding verplicht ten aanzien van alle zaken die hun in de uitoefening van hun ambt, dienst, functie of taak ter kennis komen en een betrouwbaar karakter dragen. Deze geheimhoudingsplicht blijft bestaan nadat hun ambt, dienst, functie of taak is beëindigd' Dit betekent dus wat ons betreft dat ook alle werkgroepleden geheimhoudingsplicht hebben en houden.

De ambtsdragers handelen in ambtelijke vergaderingen zonder last of ruggenspraak. Zo mogelijk worden besluiten steeds na gemeenschappelijk overleg, zo mogelijk met eenparige stemmen genomen. Kan dat niet dan wordt gestemd met meerderheid van de uitgebrachte stemmen, waarbij blanco stemmen niet meetellen.

Stemming over zaken geschiedt in beginsel mondeling. Staken de stemmen dan vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer dan is het voorstel verworpen.

Stemming over personen geschiedt schriftelijk. Als er niet meer kandidaten zijn dan er verkozen moeten worden kan mondeling worden gestemd zonder ingediend bezwaar daartegen. Staken de stemmen bij één kandidaat, dan vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer dan is de kandidaat niet verkozen. Als er meer kandidaten zijn dan verkozen moeten worden zijn van hen verkozen diegenen op wie de meeste stemmen zijn uitgebracht en die de meerderheid van de uitgebrachte stemmen hebben behaald, tot het aantal vacatures dat vervuld moet worden. Indien voor een vacature geen van de kandidaten een meerderheid heeft behaald vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen behaalden. Staken de stemmen dan vindt herstemming plaats. Staken de stemmen weer dan beslist het lot.

Geen besluiten kunnen worden genomen als niet ten minste de helft van het aantal leden zoals dit voor het kerkelijk lichaam is vastgesteld, met een minimum van drie leden, ter vergadering aanwezig is. (Het zogenaamde quorum: de helft plus één.) Als het quorum niet aanwezig is, kan besloten worden op een vergadering die ten minste twee weken later wordt gehouden, ook als dan het quorum niet aanwezig is, mits tenminste drie leden aanwezig zijn.

Ook voor besluitvorming in een vergadering met stemgerechtigde leden van de gemeente zijn deze regels van toepassing. Het lijkt ons dus goed om in beginsel dezelfde werkwijze toe te passen voor werkgroepen dan wel commissies, als daaraan behoefte zou mogen bestaan.

Tot zover de door ons uitgewerkte voorstellen voor opname in de Plaatselijke Regeling. Hierna komen de zaken aan de orde die in het door ons gebruikte model uit de Kerkorde zijn aangeduid als voorbeeldtekst. Die hebben wij nog niet kunnen afronden omdat daar de inbreng uit andere Themagroepen zeer gewenst is.

11. DE KERKDIENTEN

Het door ons gehanteerde model Plaatselijke Regeling behandelt hier een aantal belangrijke onderwerpen waarin de Kerkenraad haar keuze nader kan bepalen. Niet alles hoeft hier te worden vastgelegd in een Plaatselijke Regeling maar geadviseerd wordt om dit doorgaans wel te doen. Het gaat immers om beslissingen waaraan gemeenteleden rechten kunnen ontlenen en dan is het belangrijk dat vragen hierover gemakkelijk en eenduidig beantwoord kunnen worden. Het gaat over onderwerpen waarover in de huidige vijf wijkgemeenten van de PGA wellicht nog verschillend wordt gedacht.

Het model noemt dan de volgende zaken:

Locatie

Ordinantie 5-1-3 van de Kerkorde bepaalt dat de Kerkenraad de tijd, de plaats en het aantal van de kerkdiensten bepaalt volgens een vastgesteld rooster. Omdat de plaats van samenkomst één van de basisgegevens van een gemeente is (de Kerkenraad mag deze plaats niet zomaar veranderen, maar moet de gemeenteleden daarin kennen en hen erover horen, ordinantie 4-8-9) wordt in het model Plaatselijke Regeling dat wij als Themagroep hanteren de suggestie gedaan dit vast te leggen in de Plaatselijke Regeling. Verplicht is dit niet. Het lijkt ons goed om dit wél aan te geven, nadat de keus voor de definitieve kerklocatie door de Algemene Kerkenraad eenmaal is gemaakt.

Een ander punt dat nader geregeld moet worden is dus een rooster van diensten. Hierover kunnen wij in dit stadium nog geen advies uitbrengen omdat hierover in andere sectoren van de projectorganisatie nog geadviseerd moet worden in verband met het pluriforme karakter van ons kerk-zijn.

Beantwoording doopvragen

Het model Plaatselijke Regeling legt ons hier de keus voor wie doopvragen moet beantwoorden: alleen belijdende leden of ook doopleden. Ook deze kwestie ligt buiten ons adviesgebied.

Deelname aan het avondmaal

Ook hier weer een keuzemogelijkheid: toelating alleen voor belijdende leden of ook voor doopleden. Uitbreiding tot andere categorieën dan belijdende en doopleden is in strijd met de Kerkorde en heeft dus geen rechtsgeldigheid.

Weer een keuze die elders in de projectorganisatie besproken zal moeten worden.

Andere levensverbintenissen

De Kerkenraad kan overeenkomstig ordinantie 5-4 de beslissing nemen - na beraad in de gemeente - dat ook andere levensverbintenissen dan een huwelijk tussen man en vrouw gezegend kunnen worden. Dan is het wel nodig een aantal zaken goed te regelen, zoals de termijn voor het indienen van een verzoek, het gesprek met betrokkenen en de bekendmaking aan de gemeente.

Het verdient tevens aanbeveling vast te leggen dat de zegening alleen kan plaatsvinden als tenminste één van de betrokkenen lid van de gemeente is. Verder wil een gemeente de zegening van andere levensverbintenissen wellicht beperken tot verbintenissen die geregistreerd worden bij de Burgerlijke Stand (geregistreerde partnerschappen, huwelijken van personen van hetzelfde geslacht). In dat geval is het verstandig dit vast te leggen in een Plaatselijke Regeling.

Artikel 5.4. van het model geeft voor dit alles tekstsuggesties.

Het komt ons als Themagroep voor dat standpuntbepaling over al deze onderwerpen dus elders in de projectorganisatie dient te worden ontwikkeld. Bijvoorbeeld binnen de Themagroep Identiteit en Pluriformiteit (vieren/liturgie). Ook hier kan onze Plaatselijke Regeling uiteindelijk gezien worden als een sluitstuk van de besluitvorming.

12. DE VERMOGENSRECHTELIJKE AANGELEGENHEDEN

12.1 Algemeen

Dit is een onderwerp dat onder andere vanwege zijn complexiteit specifieke deskundigheid vergt en ook veel onderlinge afstemming alvorens tot duidelijke en eenduidige adviezen te kunnen komen. Wij adviseren dan ook om dit onderwerp verder te verkennen door leden van de Themagroepen Bestuur en Ondersteuning, Onderdak en Pastoraat/Dienen (diaconaal) samen.

Aanbevolen wordt de verkenning over de vermogensrechtelijke aangelegenheden niet te breed te maken. Het College van Kerkrentmeesters (CvK) en het College van Diakenen (CvD) hebben elk gescheiden terreinen met separate inkomstenbronnen en doelen. Het CvK heeft al veel zaken geregeld. Hiertoe behoren in overleg met het Kerkelijk Bureau tot stand gekomen werkverdelingen over productie van de begroting en jaarrekening. Verder de aanwijzing van kerkrentmeesters met bepaalde taken (portefeuilles) zoals personeelszorg, Kerkbalans, gebouwenbeheer en –onderhoud, enzovoort. Voor de meer cruciale onderdelen van de taken worden planningschema's (draaiboeken) gehanteerd.

Feitelijk is het van belang om de huidige werkwijze van de hele huidige PGA goed te bezien, al was het alleen maar om niet opnieuw wielen te gaan uitvinden of het kind als het ware met het badwater weg gaan gooien. Het is dus nu niet alleen een moment van loslaten maar ook een goed moment om vast te stellen of we nog steeds de goede dingen goed doen. Daarvoor is gebruikmaking van de ervaringen van de huidige direct betrokkenen in de huidige wijkgemeenten en binnen de Algemene Kerkenraad van groot belang.

Wij hebben als Themagroep inmiddels enkele verkennende gesprekken op dat gebied mogen voeren. Verder hebben wij al gewezen op het grote belang van een vrijwilligersorganisatie en hoe dat in de vorm van werkgroepen en sub-werkgroepen kan worden gerealiseerd. De onderzoeksterreinen zijn hier: kerkrentmeesterlijk beheer en de diaconie.

De Kerkorde (ordinantie 4-8-5) verlangt van een Plaatselijke Regeling dat deze ook een regeling bevat voor het beheer. Veel ervan ligt al vast in Ordinantie 11. Wat we nu verder in dit hoofdstuk tegenkomen is een overzicht van zaken waarover een eenduidig advies moet worden geformuleerd en waarover een besluit moet worden genomen. Je zou kunnen

zeggen dat de benoemde Kerkenraad van onze nieuwe PGA dat dan maar moet doen maar dit lijkt ons eerder een taak van de Projectgroep in de aangepaste vorm zoals wij die zojuist hebben voorgesteld. Dit hoofdstuk kan dan als handleiding voor het afvinken van besluiten dienen, zodat op deze manier de Plaatselijke Regeling kan worden afgerond.

Aanbevolen wordt een overzicht te maken van de belangrijkste onderdelen van het vermogensbeheer in brede zin, met omschrijving van de werkzaamheden met capaciteitsbeslag (personeel en materieel), alle taken, tijdsbeslag en dergelijke.

Wij noemen nu in eerste instantie en voor de vuist weg en puur als voorbeeld al enkele punten die dan zoal nader geregeld moeten worden:

- Welke kerkrentmeester is met name verantwoordelijk voor bijvoorbeeld het beheer van de verzekeringspolissen of de archieven?
- Wie zorgt voor het personeelsbeleid of het overleg met bijvoorbeeld de koster(s) en wat houden die werkzaamheden praktisch in?
- Wanneer wordt een aanvang gemaakt met het opstellen van een begroting en jaarrekening?
- Er is wellicht een draaiboek Kerkbalans dat ook voor de nieuwe PGA voor meerdere jaren bruikbaar is? Enz.

Door leden van onze Themagroep is intussen een verkennend gesprek gevoerd met mw. Smeenk over het onderwerp personeel. Er zijn in de huidige situatie 4 personen met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

Alle medewerkers, of het nu organisten, koster(s) of medewerkers van het Kerkelijk Bureau zijn, werken volgens taakomschrijvingen en functie-eisen en -indelingen zoals die door de dienstenorganisatie van de PKN zijn vastgelegd. Zeker als er ook in de toekomst wordt gekozen voor professionals is het van belang te blijven kijken naar de kwaliteitseisen.

Er wordt in de praktijk gewerkt met vrijwilligers. Dat heeft voordelen, maar zeker ook nadelen. Zij zijn schaars, eigenlijk steeds schaarser, men is minder verzekerd van continuïteit en de aanspreekbaarheid is soms lastig. Het tekort aan menskracht is hier het grootste probleem voor de toekomst.

Na het vertrek van het hoofd van het Kerkelijk Bureau zijn enkele van haar taken gereorganiseerd en deels uitbesteed (opstellen begroting en jaarrekening). Enkele andere taken die direct of indirect samenhangen met het vertrek van het hoofd Kerkelijk Bureau verdienen nog aandacht zoals het archiefbeheer en de openstelling van de balie. Er wordt met de overige medewerkers gesproken over de invulling van die taken en er wordt

onderzocht, ook binnen de ontwikkelingen binnen de PGA, hoe de bezetting van het KB verder moet worden ingevuld. Daarbij komt aan de orde: beschikbare tijd, verhouding professional / vrijwilliger, overzicht taken (archivering, boekhouding, ledenadministratie). Uitbreiding van een aantal taken van het Kerkelijk Bureau is een optie, maar daarvan zullen de kosten moeten worden berekend.

De aansturing en het werkoverleg lopen momenteel naar behoren.

12.2 Kerkrentmeesterlijk

- Ordinantie 11 bepaalt dat het College van Kerkrentmeesters uit minimaal 3 leden bestaat, waarvan minimaal 2 ambtsdragers. De Kerkenraad kan kiezen voor een college van grotere omvang. Gelet op de ervaringen wordt een aantal van 5 leden aanbevolen. Vrijwilligers kunnen ook lid zijn. Het is van belang om in de Plaatselijke Regeling een getal op te nemen om het quorum te kunnen vaststellen. De voorzitter dient in ieder geval een ouderling-kerkrentmeester (ambtsdrager) te zijn. In de geest van het betreffende artikel uit de Kerkorde (ordinantie 11-2-4) lijkt het logisch er van uit te gaan dat een meerderheid van de leden uit ambtsdragers bestaat, dus in casu 3 van de 5 leden.
- Het college van Kerkrentmeesters draagt er zorg voor, dat boekhouding en middelenbeheer niet in één hand zijn (Ordinantie 11-2-5)
- Ordinantie 11 verplicht het College van Kerkrentmeesters ook om uit zijn midden of uit de Kerkenraad plaatsvervangers voor zijn voorzitter en secretaris aan te wijzen. Dat is omdat ook op deze manier het College vertegenwoordigd kan worden ook indien de voorzitter en/of de secretaris niet beschikbaar zijn. Ordinantie 11-6-1 zegt het zo: 'Indien een lid van een college verhinderd is aan de besluitvorming deel te nemen, is de Kerkenraad bevoegd dit lid op verzoek van het college te vervangen door een ambtsdrager die aan de besluitvorming deelneemt met alle rechten en plichten van een lid van het college'.
- Ordinantie 11 bepaalt tevens dat de boekhouding en het middelenbeheer binnen het College van Kerkrentmeesters niet in één hand mogen zijn. Dat betekent dat de penningmeester en de administrateur niet dezelfde persoon zijn. De persoon die de administratie voert kan ook van buiten de Kerkenraad en/of het College komen. De opties zijn hier:
  - De persoon is zelf kerkrentmeester (administrerend kerkrentmeester)
  - De persoon is dat niet (administrateur)

Wordt gekozen voor een administrateur dan kan het zinvol zijn te bepalen dat deze met adviserende stem de vergaderingen van het College van Kerkrentmeesters bijwoont.

Het is gebruikelijk dat de penningmeester wordt gemachtigd tot het doen van betalingen tot een bepaalde limiet. Dan moet er ook worden vastgelegd hoe de bevoegdheden liggen indien er een betaling boven dat bedrag moet geschieden. Het is gebruikelijk dat een betalingsopdracht dan door twee personen moet worden ondertekend. Het is verstandig om

tevens vast te leggen wie als plaatsvervanger kan optreden voor het geval dat de penningmeester niet in de gelegenheid is. Te denken valt aan de voorzitter of de secretaris.

12.3 Diaconaal

- Kerkrechtelijk is in Ordinantie 11 bepaald dat het College van Diakenen uit minimaal 3 leden bestaat. De Kerkenraad kan ervoor kiezen dat aantal te vergroten. We hebben al aangegeven hoeveel diakenen in de Kerkenraad zitting zouden moeten hebben: het minimale aantal van 3 namelijk. De voorzitter van het College van Diakenen dient diaken (ambtsdrager) te zijn.
- Ons PKN-model voor de Plaatselijke Regeling meldt een suggestie om een vast moment te kiezen waarop de voorzitter, de secretaris en penningmeester gekozen worden. De functies penningmeester en voorzitter of penningmeester en secretaris kunnen door dezelfde persoon worden vervuld. Maar de functies voorzitter en secretaris dienen echter door twee verschillende personen te worden vervuld.
- Ordinantie 11 verplicht het College van Diakenen uit zijn midden of uit de Kerkenraad plaatsvervangers voor zijn voorzitter of secretaris aan te wijzen. Zo kan het College vertegenwoordigd worden als de voorzitter en/of de secretaris niet beschikbaar zijn. Die aanwijzing kan op hetzelfde moment gebeuren als de aanwijzing voor voorzitter, secretaris en penningmeester.
- Ordinantie 11 bepaalt ook hier dat de boekhouding en het middelenbeheer niet in één hand zijn. Dat betekent dat de penningmeester en de administrateur niet dezelfde persoon zijn. De opties zijn:
  - De persoon in kwestie is zelf kerkrentmeester (administrerend diaken of
  - Hij of zij is dat niet (administrateur)

Ook hier kan het zinvol zijn te bepalen dat deze met adviserende stem de vergaderingen van het College van Diakenen bijwoont.

Voor het doen van betalingen verwijzen wij naar dezelfde regeling als onder Kerkrentmeesterlijk.

12.4 Begroting en Jaarrekeningen

In Ordinantie 11 staat dat de Kerkenraad:

- De (concept) begroting en jaarrekening in samenvatting moet publiceren
- Ter inzage moet leggen
- De gemeenteleden moet vragen om hun mening

Als ervoor gekozen wordt om dit in de Plaatselijke Regeling vast te leggen (wij bevelen dit aan), dan geeft ons Model een suggestie waarin de volgende elementen zijn verwerkt:

- Publicatie van een samenvatting in het kerkblad
- Inzagemogelijkheid voor de volledige stukken
- Gelegenheid om te reageren.

13. VASTSTELLING VAN DE PLAATSELIJKE REGELING

De Plaatselijke Regeling wordt - aldus Ordinantie 4 - vastgesteld door de Kerkenraad. Het vormt hier als het ware één van de sluitstukken van het proces 'Loslaten en opnieuw beginnen'. Uiteraard vraagt de Kerkenraad de mening van de gemeenteleden over de inhoud van de regeling. Ook voert de Kerkenraad voorafgaand overleg met het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen, en verder over de organen van de gemeente, zoals commissies en dergelijke, voor zover de regeling betrekking heeft op hun werkzaamheden.

Als we dit zo lezen dan stelt de nieuwgekozen Kerkenraad straks de Plaatselijke Regeling vast. Een alternatief zou kunnen zijn dat de huidige Algemene Kerkenraad deze taak al afrondt en zo de nieuwe Kerkenraad al veel werk uit handen neemt. In het huidige proces van Loslaten en opnieuw beginnen kunnen de diverse Themagroepen deze optie al vooraf gaan voorbereiden met inachtneming van de vastgestelde procedures. Leden van onze Themagroep zouden in dit opzicht dan kunnen zorgen voor de uiteindelijke redactionele vorm in afstemming met de Kerkorde.

21

Wij hebben intussen kennisgenomen van de inhoud van de nieuwe Plaatselijke Regeling van de Protestantse gemeente te Enschede. Die is door juridisch geschoolde mensen vormgegeven in een zo sober mogelijke opzet en met een duidelijke link naar de betreffende artikelen uit de Kerkorde. Dus: niet meer regelen dan noodzakelijk is en voorgeschreven is door de Kerkorde. Een eerste verkenning van die Plaatselijke Regeling gaf aan dat die ook voor de Almelose situatie zeer wel bruikbaar kan zijn. Zo kan ook een Plaatselijke Regeling voldoen aan de wens van de Algemene Kerkenraad om te komen tot een lichtere organisatievorm.

Wij hebben het door ons voltooide concepttekstgedeelte van de Plaatselijke Regeling nog niet als bijlage bijgevoegd omdat die nog verder aangepast en aangevuld moet worden. De kern van de inhoud is hier in dit adviesrapport echter al wel weergegeven, ter beoordeling.

Als de Plaatselijke Regeling eenmaal is vastgesteld is het mogelijk af te spreken dat de regeling meteen na vaststelling geldig is maar er kan ook voor een latere datum gekozen worden.

De Plaatselijke Regeling wordt ter kennisneming toegezonden aan het breed moderamen van de classicale vergadering. Hier kan overigens ook nog bezwaar gemaakt worden tegen bepaalde stellingen.

14. DE OVERGANGSFASE

De rapportage van onze werkgroep Bestuur en Ondersteuning vormt, zoals we al hebben vastgesteld, slechts een eerste serie voorstellen die moet leiden naar een nieuwe Protestantse Gemeente te Almelo. Een duurzame en financieel gezonde gemeente.

Veel is nog niet afgerond en veel moet er dus nog gebeuren voordat er een nieuwe gemeente is gerealiseerd. Daarbij is onderlinge afstemming binnen de projectgroep naar onze mening van groot belang. En dan is te overwegen naar een aangepaste organisatievorm te komen. We hebben dit al eerder aangegeven. We zouden hierbij twee hoofdstromen kunnen onderscheiden: de materiële zaken en de immateriële zaken. Onze Themagroep beweegt zich vooral op het materiële terrein, evenals de Themagroep Onderdak en (in mindere mate) de Themagroep Pastoraat/Dienen, voor zover dit het financieel/diaconale aspect betreft.

Ongetwijfeld zal ook elders al zijn vastgesteld dat er nog diverse zaken nader moeten worden geregeld die rechtstreeks te maken hebben met de overgang van de huidige PGA naar de nieuwe PGA. De Algemene Kerkenraad speelt hier een voorname rol, bijvoorbeeld via het maken van een uitvoeringsplan. Wellicht ten overvloede geven wij hier toch nog maar even - in willekeurige volgorde - een opsomming van onderwerpen die voor een deel al besproken zijn maar juist in deze laatste projectfase van belang zijn:

- Monitoring financiële en demografische ontwikkelingen. Zijn de vooraf door de Algemene Kerkenraad gestelde financiële kaders nog actueel?
- Kerkrechtelijke en burgerrechtelijke afronding van het proces, bijvoorbeeld in de vorm van notariële aktes. De PKN heeft daarvoor modellen beschikbaar. Wellicht is hier externe juridische expertise gewenst.
- Bestudering van de juridisch - financiële verhouding van de huidige kerkelijke en niet-kerkelijke stichtingen tot de nieuwe PGA. Moet er een nieuwe overkoepelende beheersinstantie komen en moet die kerkelijk worden ondergebracht? Wij adviseren op dit moment deze laatste mogelijkheid nader te onderzoeken. Tip: Binnen de dienstenorganisatie beschikt men over zeer veel kennis en kunde.
- Daarbij kan ook de herijking van de federatie-overeenkomst met de Vereniging van Vrijzinnig Godsdienstigen worden betrokken.

- Wij hebben kennisgenomen van een VVG- voorstel tot een haalbaarheidsonderzoek op dit terrein. Dit voorstel heeft ook betrekking op een locatiekeuze maar daarover geven wij als Themagroep geen advies omdat hier het primaat ligt bij de Themagroep Onderdak. Wij kunnen ons overigens wel voorstellen dat door andere wijkgemeenten soortgelijke initiatieven worden ontplooid, die vervolgens in de algemene afweging kunnen worden meegenomen. Vaststaat in elk geval dat hier ook de nodige bestuurlijke keuzes moeten worden voorbereid en gemaakt, Dat onderstreept de wenselijkheid tot nadere afstemming van de werkzaamheden van de Themagroepen die zich bezighouden met de materiële zaken.
- Maken van een beleidsplan. Ordinantie 4-7 stelt dat de Kerkenraad een beleidsplan vaststelt ter zake van het leven en werken van de gemeente. Ook hier zijn voorbeelden beschikbaar. Binnen de projectgroep zou reeds een opzet voor een beleidsplan kunnen worden gemaakt. Wij kunnen ons voorstellen dat dit dan door mensen uit de (immateriële) Themagroepen Identiteit en Pluriformiteit, Pastoraat/Dienen, Jeugd- en jongvolwassenenbeleid en Gemeentebouw en Leren wordt voorbereid.
- Een alternatief voor deze werkwijze is dat wij als Projectgroep en Algemene Kerkenraad even een pas op de plaats maken en het maken van een Beleidsplan geheel overlaten aan de nieuwe Kerkenraad. Die kan bijvoorbeeld op basis van de beschreven producten van de Projectgroep en op basis van de meeste recente demografische gegevens en voortschrijdend inzicht in de eerste 2 á 3 jaar van haar functioneren wellicht tot een beter afgewogen Beleidsplan komen.
- Het huidige in voorbereiding zijnde plan “Loslaten en opnieuw beginnen” kan in de tussentijd, als voorlopig beleidsplan dienstdoen, omdat de meeste punten van leven en werken in de kerk, hierin terug te vinden zijn. Voordeel hiervan is dat er hiermee enkele jaren ervaring is opgedaan met de door de transitie ontstane nieuwe situatie.
- Afronden Plaatselijke Regeling. Die wordt uiteindelijk door de (nieuwe) Kerkenraad vastgesteld maar kan binnen projectverband (onze Themagroep) dus al voorbereid worden als alle input uit de verschillende Themagroepen daarin is verwerkt.
- Nieuwe opzet communicatiemiddelen, waaronder het huidige kerkblad ‘Kwintet’. Waarschijnlijk is onder andere een nieuwe naam gewenst omdat onder andere ‘Kwintet’ op het getal vijf van de huidige wijkgemeenten slaat.
- Een nieuwe naamgeving voor de Protestantse gemeente te Almelo is tevens denkbaar. Kijkend naar b.v. Enschede hebben ze daar het kerkgebouw een nieuwe naam gegeven maar de gemeente is nog steeds een Protestantse gemeente te Enschede.

- Verdere ontwikkeling van de ondersteunende werkzaamheden onder andere die van het Kerkelijk Bureau (financiële- en ledenadministratie, archiefbeheer, personele bezetting, frontoffice) De positie van koster(s), organist(en). Afweging professionele inzet en de inzet van vrijwilligers.
- Voortzetting Actie Kerkbalans. Aandachtspunten; reactie op niet-respons. Wij adviseren hier een actief benaderingsbeleid. De nieuwe Kerkenraad stuurt hierin, wat ons betreft.
- Aandacht voor de wijze van exploitatie van de kerkelijke gebouwen: het maximaal benutten van de kerkelijke accommodaties in overeenstemming met nog vast te stellen kerkelijke uitgangspunten: wat kan wel en wat kan niet? Verder nog zaken zoals verdienmodellen, tarifiering, certificering medewerkers, etc.
- Organisatie verkiezingen voor nieuwe Kerkenraad. Wij kunnen ons voorstellen dat dit onder auspiciën van de huidige Algemene Kerkenraad gebeurt.
- Voorbereiding schema van aftreden voor de nieuwe Kerkenraad. Regelen instroom van voorkeursleden of inschrijvingen van elders.
- Maken instructies voor de werkgroepen of commissies:
  - Samenstelling, benoeming, opdracht
  - Contacten tussen de werkgroepen/commissies en de Kerkenraad
  - Werkwijze en verantwoording voor de Kerkenraad
  - Taken, doelen, bevoegdheden

15. TOT BESLUIT

Wij hebben als Themagroep Bestuur en Ondersteuning met veel genoegen gewerkt aan de totstandkoming van deze rapportage. Wij deden dat in een sfeer van vertrouwen en openheid en met gebruikmaking van ieders verkregen talenten. Zo hebben wij ook vertrouwen in de goede afloop van het proces dat straks moet leiden tot een nieuwe kerkgemeenschap. Zo hebben wij ook vertrouwen in de toekomst van onze kerk. In het besef dat we veel moeten loslaten, er nog veel moet gebeuren en niet alles van een leien dakje gaat. Maar door veler inzet - met het hoofd en met het hart, het respecteren van andersdenkenden en een aanvaarden wat onvermijdelijk is, zullen we zeker verder komen.